การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

Adjustment of 1st-4th Year Students at The Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University in the Situation of the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Pandemic

ภาวิดา มหาวงศ์[1] กุสุมา ยกชู[2] เบญญาพัชร์ วันทอง[3]
Pavida Mahawong, Kusuma Yokchoo, Benyabhat Wontong

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 รวมจำนวนทั้งสิ้น 792 คน ตามเกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ t-test for Independent samples และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ผลการวิจัย พบว่า 1) ค่าเฉลี่ยรายข้อของการปรับตัว ทั้ง 4 ด้าน มีค่าตั้งแต่ 2.78 – 4.40 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงมากที่สุด 2) ค่าเฉลี่ยรายด้านของการปรับตัว มีค่าตั้งแต่ 3.56 – 3.76 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเรียนมีค่าเฉลี่ยอันดับหนึ่งเท่ากับ 3.76 รองลงมาคือด้านสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ด้านอารมณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ตามลำดับ และโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับมาก 3) นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวด้านการเรียนและด้านสังคมแตกต่างกัน และด้านอารมณ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และโดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่มีการปรับตัวด้านอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) เมื่อเปรียบเทียบการปรับตัวด้านอารมณ์โดยจำแนกตามชั้นปีแล้ว พบว่า นักศึกษา

Received: 2023-01-06 **Revised**: 2023-03-26 **Accepted**: 2023-03-26

[1] คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Educution, Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: pavida.m@psru.ac.th

[2 3] คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Educution, Pibulsongkram Rajabhat University

ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้านอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน
คำสำคัญ : การปรับตัว; สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19); นักศึกษาคณะครุศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the adaptation of 1st-4th year students at the Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. In the situation of the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). The sample group consisted of 1st-4th year students of the Faculty of Education, totaling 792 people according to Krejcie and Morgan's criteria for determining the appropriate sample size (Krejcie & Morgan, 1970). The research tool was a questionnaire. The research statistics were t-test for independent samples and one-way analysis of variance. The results showed that Social and activity participation values ranged from 2.78 – 4.40. The interpretation criteria were moderate to the highest. 2) The average size of the adjustment ranged from 3.56 – 3.76, the interpretation criterion was at a high level. In terms of learning, the first-place average was 3.76, followed by social aspects. The mean was 3.74 for the emotional side, the mean was 3.57, and the activity participation. The mean was 3.56, respectively, and the overall mean was 3. 67 The criteria for interpretation were at a high level. 3) Male and female students had different adaptations in academic and social aspects. and emotional Activities Participation and overall not different 4) The 1st-4th year students had no difference in adaptation in terms of learning, social, participation in activities and overall. but with different emotional adaptations 5) When we compare the emotional adjustment by grade level, we found that the second-year and fourth-year students had significant differences in emotional adaptation. statistically at the .05 level, while the first year and the third year were not different.
Keywords: Adaptation; Situation of The Coronavirus 2019 (COVID-19); Faculty of Education Students

บทนำ (Introduction)

วิกฤตโรคระบาดนับตั้งแต่ พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา ส่งผลต่อระบบการศึกษาทุกระดับชั้น ตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพสามารถปรับตัวโดยนำระบบออนไลน์พร้อมด้วยเครื่องมือที่ทันสมัยมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่บางสถาบันที่อยู่ในพื้นที่

ห่างไกลหรือบางหลักสูตรมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ เช่น การทดลองในห้องปฏิบัติการ ค่ายวิทยาศาสตร์ การเรียนเสริมทักษะกีฬาและดนตรีบางประเภท ต้องหยุดชะงักลง รวมถึงระบบการเก็บคะแนน การสอบและการตัดเกรดที่ต้องปรับเปลี่ยนโดยลดสัดส่วนของคะแนนจากการทำกิจกรรมร่วมกัน การลงพื้นที่ และการทดสอบ/ทดลองทางกายภาพให้มีสัดส่วนลดลง การปรับเปลี่ยนในลักษณะนี้ย่อมส่งผลต่อระบบการศึกษาในอนาคตอย่างแน่นอน นักเรียนและนักศึกษาที่ครอบครัวได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่สามารถจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาได้ในระยะนี้ได้ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องผ่อนปรนการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา และสถาบันการศึกษาหลายแห่งเริ่มทบทวนและริเริ่มปรับรูปแบบการศึกษาให้เป็นรูปแบบใหม่ที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.),2564) รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามก็ได้ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ดังกล่าวด้วยเช่นกัน

ผลกระทบด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ส่วนหนึ่งพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรที่มีการฝึกงาน (apprenticeship) ในภาคเอกชน หรือมีการฝึกปฏิบัติการเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจบการศึกษาอาจได้รับผลกระทบทำให้จบการศึกษาล่าช้า หากสถาบันการศึกษาไม่สามารถกลับมาเปิดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบได้ จะส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่อาจขาดทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้ (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.),2564) และดังงานวิจัยของ อภิญญา อิงอาจ ณัฐพร กาญจนภูมิ และ พรพรรณ เชยจิตร (2563) ที่พบว่านักศึกษามีความกังวลในระดับมากทุกๆ มิติ โดยมีความกังวลสูงเป็นอันดับหนึ่งในมิติเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองหรือครอบครัว รองลงมา คือ เรื่องการเรียน ได้แก่ การทำงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี และการสำเร็จการศึกษาตามปฏิทินการศึกษา ดังนั้นหากนักศึกษาไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ จะส่งผลให้เกิดความเครียด วิตกกังวล และอาจจะเกิดความขัดแย้ง ส่งผลโดยตรงทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้

การปรับตัวเป็นกระบวนการที่บุคคลปรับสภาพกายและจิตใจให้อยู่ในภาวะสมดุลตามความต้องการของตนเองโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน นั้นคือ การปรับตัวเองเพื่อให้ดำรงอยู่ในสภาพแวดล้อมใดๆ ได้อย่างปกติสุข (ยุราวดี เนื่องโนราช,2558) เพราะฉะนั้นการปรับตัวจึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้นักศึกษาเข้าใจและยอมรับ ตลอดจนปรับสภาพตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จัดอยู่ในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นชีวิตที่อยู่ในวัยปรับตัวยากและมีปัญหามาก จึงเป็นวัยที่สมควรให้การช่วยเหลือ การที่จะรอหรือคาดหวังให้มีการปรับตัวดีขึ้นภายหลังระยะวัยรุ่นแล้วเป็นเรื่องยาก ด้วยเหตุผลหลายประการ เป็นต้นว่า ลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดีได้ฝังแน่นแล้ว โอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพเป็นไปได้ยาก (ชนัดดา เพ็ชรประยูร ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล และ นนทิรัตน์ พัฒนภักดี,2554) และจากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-

19) พบว่า มีองค์ประกอบ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย (นิรมล สุวรรณโคตร (2553),นันทิชา บุญละเอียด (2554),ชนัดดา เพ็ชรประยูร ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล และ นนทิรัตน์ พัฒนภักดี (2554),สุริยัน อ้นทองทิม ภูกิจ เล้าจีรัณกุล ศศิวิมล พจน์พาณิชพงศ์ และชลิตตาภรณ์ ดวงติ๊บ (2560),อรอนงค์ นิยมธรรม มาลา เทพมณี และวรเกียรติ ทองไทย (2560),นันทนพ เข็มเพชร (2561), กรรณิการ์ แสนสุภา เอื้อทิพย์ คงกระพันธ์ อุมาภรณ์ สุขารมณ์ และผกาวรรณ นันทะเสน (2563))

จากการรายงานผลของอาจารย์ที่ปรึกษาคณะครุศาสตร์ ในโครงการพัฒนาระบบกลไกลการให้คำปรึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2563 ที่ผ่านมา สรุปได้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1–2 ในปีการศึกษา 2563 มีปัญหาโดยภาพรวมมากที่สุด พบว่านักศึกษาปัญหาด้านการเรียนอยู่ในระดับมาก เพราะไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้ ส่งผลให้เกิดการพักการเรียนและการลาออกจากการเป็นนักศึกษาเป็นจำนวนร้อยละ 3 ของจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เนื่องด้วยจากสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทางมหาวิทยาลัยงดกิจกรรมที่ต้องร่วมตัวกันเป็นจำนวนมาก และปรับการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ ส่งผลให้นักศึกษาขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสังคม และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 4 และ 5 มีปัญหาโดยภาพรวมมาก พบว่า มีปัญหาด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก เนื่องจากจะต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนที่ไปฝึกสอน

ดังนั้น สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปีการศึกษา 2564 เพื่อจะได้แนวทางให้ฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะครุศาสตร์ และอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดจนทุกหลักสูตรสามารถนำข้อมูลไปใช้ เพื่อเสริมสร้างกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับนักศึกษา เช่น การให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการและด้านส่วนตัว การจัดกิจกรรมสัมพันธภาพ หรือกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นต้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่างๆตามมาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้านการเรียน ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ และชั้นปี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,129 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 รวมจำนวนทั้งสิ้น 792 คน ตามเกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน ธีรวุฒิ เอกะกุล,2543) ที่จำนวนประชากร 2,200 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ 237 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการปรับตัวในสถานการณ์ COVID-19 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาความรู้เรื่องการปรับตัวจากหนังสือ วารสาร บทความ และงานวิจัยต่างๆ

2.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามการปรับตัวในสถานการณ์ COVID-19 โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้านการเรียน ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 นำแบบสอบถามการปรับตัวในสถานการณ์ COVID-19 ที่สร้างขึ้น จำนวน 35 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์ดร.มณฑกานต์ เมฆรา อาจารย์ ดร.โชติกา ธรรมวิเศษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ งามสุขเกษมศรี เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาข้อคำถามและภาษาของแบบสอบถาม เพื่อรับฟังคำวิจารณ์และข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะ พบว่า มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้ทุกข้อ

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) กับนักศึกษาไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.945

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามการปรับตัวในสถานการณ์ COVID-19 ที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษาคณะครุศาสตร์ โดยดำเนินการดังนี้

3.1 จัดเตรียมแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google form เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

3.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.4 รับแบบสอบถามและจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบออนไลน์

3.4 ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

4.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

4.2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบที-เทสต์ (t-test for Independent samples)

4.2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe') (Ferguson. 1981)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ค่าเฉลี่ยรายข้อของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียน ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าตั้งแต่ 2.78 – 4.40 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงมากที่สุด

2. ค่าเฉลี่ยรายด้านของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีค่าตั้งแต่ 3.56 – 3.76 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเรียนมีค่าเฉลี่ยอันดับหนึ่งเท่ากับ 3.76 รองลงมาคือด้านสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ด้านอารมณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ตามลำดับ และโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับมาก

3. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวด้านการเรียนและด้านสังคมแตกต่างกัน และด้านอารมณ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และโดยรวมไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ

การปรับตัวด้าน	เพศ				t	p
	ชาย (N=184)		หญิง (N=608)			
	X	S.D.	X	S.D.		
ด้านการเรียน	3.67	0.53	3.79	0.49	-2.891	.004
ด้านอารมณ์	3.55	0.64	3.57	0.57	-0.350	.727
ด้านสังคม	3.66	0.61	3.77	0.54	-2.235	.026

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	3.54	0.61	3.57	0.54	-718	.473
โดยรวม	3.61	0.49	3.69	0.39	-1.891	.060

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่มีการปรับตัวด้านอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวมและในแต่ละด้าน

การปรับตัวด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.359	3	.120	.473	.701
	ภายในกลุ่ม	199.536	788	.253		
	รวม	199.895	791			
ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	3.559	3	1.186	3.445	.016
	ภายในกลุ่ม	271.392	788	.344		
	รวม	274.951	791			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.945	3	.648	2.046	.106
	ภายในกลุ่ม	249.675	788	.317		
	รวม	251.622	791			
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.450	3	.817	2.615	.050
	ภายในกลุ่ม	246.089	788	.312		
	รวม	248.538	791			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.726	3	.242	1.370	.251
	ภายในกลุ่ม	139.246	788	.177		
	รวม	139.973	791			

5. เมื่อเปรียบเทียบการปรับตัวด้านอารมณ์โดยจำแนกตามชั้นปีแล้ว พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้านอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่	เปรียบเทียบชั้นปี	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	.04101	.05019	.881	-.0996	.1816
	3	-.06716	.06431	.779	-.2473	.1130
	4	-.15145	.06341	.128	-.3291	.0262
2	1	-.04101	.05019	.881	-.1816	.0996
	3	-.10816	.06421	.418	-.2880	.0717
	4	-.19245*	.06331	.027	-.3698	-.0151
3	1	.06716	.06431	.779	-.1130	.2473
	2	.10816	.06421	.418	-.0717	.2880
	4	-.08429	.07500	.738	-.2944	.1258
4	1	.15145	.06341	.128	-.0262	.3291
	2	.19245*	.06331	.027	.0151	.3698
	3	.08429	.07500	.738	-.1258	.2944

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่องการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และผู้วิจัยอภิปรายผลตามข้อค้นพบดังนี้

1. จากข้อค้นพบที่ว่า ค่าเฉลี่ยรายข้อของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียน ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าตั้งแต่ 2.78 – 4.40 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรายด้านของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีค่าตั้งแต่ 3.56 – 3.76 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเรียนมีค่าเฉลี่ยอันดับหนึ่งเท่ากับ 3.76 รองลงมาคือด้านสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ด้านอารมณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ตามลำดับ และโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เกณฑ์การแปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มมาตั้งแต่ต้นปี 2563 อีกทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้ประกาศรูปแบบการเรียนการสอนเป็น

แบบออนไลน์ 100 % หลังจากเกิดสถานการณ์โรคระบาดเป็นต้นมา จึงทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้การปรับตัวในแต่ละด้านมาเป็นเวลา 2 ปีมาแล้ว โดยเฉพาะทางด้านการเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับหนึ่ง แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถปรับตัวและเรียนรู้รูปแบบการเรียนแบบออนไลน์มากขึ้น สังเกตจากข้อคำถามที่ว่า “ท่านต้องใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้มากขึ้น” ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านการเรียน ทำให้ทราบถึงการปรับตัวด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นอย่างมากในการปรับตัวด้านการเรียน และจากข้อคำถามด้านอารมณ์ที่ว่า “ท่านรู้สึกกดดันเมื่อต้องเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ” ที่อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถปรับตัวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ แสนสุภา เอื้อทิพย์ คงกระพันธ์ อุมาภรณ์ สุขารมณ์ และผกาวรรณ นันทะเสน (2563) ที่พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการปรับตัวในสถานการณ์โควิด-19 โดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับผลการวิจัยข้างต้น

2. จากข้อค้นพบที่ว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวด้านการเรียนและด้านสังคมแตกต่างกัน และด้านอารมณ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และโดยรวมไม่แตกต่างกัน ในประเด็นแรกคือการปรับตัวด้านการเรียนและด้านสังคมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนรู้และการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนของเพศชายและเพศหญิงอาจจะแตกต่างกัน ดังงานวิจัยของ โชติกา เศรษฐธัญการ (2562) ที่ค้นพบว่าปัจจัยทางเพศมีผลต่อความสามารถในการใช้ภาษา เพศชายมีความสามารถในการอธิบายสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงมีความสามารถในการอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมมากกว่าเพศชาย ซึ่งอาจจะเป็นผลทำให้การรับรู้ทางด้านการสื่อสารหรือภาษาในการปรับตัวด้านการเรียนและด้านสังคมมีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา พันธ์ศรี รังสรรค์ โฉมยา และอารยา ปิยะกุล (2564) ที่พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเองของเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมและในรายด้านทุกด้าน นั่นแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวด้านการเรียนและด้านสังคมแตกต่างกัน แต่ด้านอารมณ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในช่วงพัฒนาการวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเหมือนกัน จึงส่งผลให้การปรับตัวด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ไม่แตกต่างกัน นั่นอาจเป็นเพราะนักศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบในกิจกรรมที่เหมือนกัน และในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งก็สามารถรับรู้บทบาทของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

3. นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมและโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่มีการปรับตัวด้านอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม มาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว นับตั้งแต่เกิดสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงส่งผลให้มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ในขณะที่การปรับตัวทางด้านอารมณ์แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะอารมณ์เป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน เป็นความรู้สึกที่ประกอบด้วยปฏิกิริยาทางสรีระ การรับรู้และตีความของเจ้าตัว และพฤติกรรมที่แสดงออก (คัคนางค์ มณีศรี,

2556) ที่แตกต่างกัน และอาจเกิดจากสภาวะทางจิตของบุคคลที่แปรปรวนตามสิ่งเร้าที่มากระทบ (อริยา คูหา, 2556) ซึ่งสิ่งเร้าที่มากระทบนั้นก็ย่อมแตกต่างกันไป ตามประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลนั้นๆ

4. เมื่อเปรียบเทียบการปรับตัวด้านอารมณ์โดยจำแนกตามชั้นปีแล้ว พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวด้านอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 4 อาจจะพบเจอกับอุปสรรคทางด้านการเรียน ซึ่งโดยทั่วไปรูปแบบการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 2 จะเป็นการเรียนในวิชาเอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความเครียดทางด้านอารมณ์ได้ อีกทั้งระดับชั้นปีที่ 4 เป็นปีที่ใกล้จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพและมีระดับความยากของวิชาเอกมากขึ้น จึงอาจส่งผลให้เกิดความเครียดทางด้านอารมณ์ได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยจำแนกเป็นรายสาขาวิชา เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการให้คำปรึกษากับนักศึกษาได้โดยตรง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อศึกษาถึงระดับการปรับตัวด้านอื่นๆ ของนักศึกษา ทั้งในสถานการณ์ปกติในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้านการเรียน ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม นำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมหรือให้คำปรึกษาได้อย่างเหมาะสม

2. คณะครุศาสตร์ควรนำแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาที่อาจจะเกิดจากการปรับตัวไม่อย่างไม่เหมาะสมของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี ได้อย่างถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง (References)

กรรณิกา พันธ์ศรี รังสรรค์ โฉมยา และอารยา ปิยะกุล. (2564). เพศสถานะกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง : การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย ออสเตรเลีย). *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 15(2)*, 16-26.

กรรณิการ์ แสนสุภา เอื้อทิพย์ คงกระพันธ์ อุมาภรณ์ สุขารมณ์ และผกาวรรณ นันทะเสน. (2563). การปรับตัวของนักศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 The Adjustment of Undergraduate Student in Pandemic Covid-19. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ ปริทรรศน์. 6(2)*, 83-97.

คัคนางค์ มณีศรี. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ช่อระกาการพิมพ์.

ชนัดดา เพ็ชรประยูร ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล และ นนทิรัตน์ พัฒนภักดี.(2554).ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ. *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 21(1),* 157-166.

โชติกา เศรษฐธัญการ. (2562). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาระหว่างเพศหญิงและเพศชายที่สะท้อนให้เห็นภาพพจน์ทางเพศ. *วารสารมังรายสาร. 7(2)*, 17-31.

เติมศักดิ์ คทวณิช. (2546). *จิตวิทยาทั่วไป.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

นันทนพ เข็มเพชร. (2561). ความสามารถในการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารการเมืองการปกครอง. 8(2),* 186-199.

นันทิชา บุญละเอียด. (2554).*การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*.(ปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตรบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิรมล สุวรรณโคตร. (2553). *การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุราวดี เนื่องโนราช. (2558). *จิตวิทยาพื้นฐาน: Foundation to Psychology*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ลักขณา สริวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา. (2555). *สุขวิทยาจิต.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุริยัน อ้นทองทิม ภูกิจ เล้าจีรัณกุล ศศิวิมล พจน์พาณิชพงศ์ และชลิตตาภรณ์ ดวงติ๊บ. (2560). การปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาภายในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย.*สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย 18 ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 23(1),* 19-25.

อภิญญา อิงอาจ ณัฐพร กาญจนภูมิ และ พรพรรณ เชยจิตร. (2563). ความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร. 17(2),* 94-113.

อริยา คูหา. (2556). *จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต.* พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรภาพ.

อรอนงค์ นิยมธรรมมาลา เทพมณี และวรเกียรติ ทองไทย. (2560). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 12(1)*, 273-285.